

Finanšu izlūkošanas dienests

Raiņa bulvāris 15, Rīga, LV-1050; tālr. 67044430; e-pasts: fid@fid.gov.lv

Politiski nozīmīgu personu, to ģimenes locekļu un ar tām cieši saistītu personu risku vadības vadlīnijas

RĪGA

2019

CONTENT

Ievads	3
1. PNP: Jēdziena skaidrojums.....	3
2. PNP ģimenes loceklis un ar PNP cieši saistīta persona: jēdzienu skaidrojums ...	4
3. Statusa noskaidrošana	5
4. Izpēte un darījumu uzraudzība	6
5. Statusa ilgums un izmaiņas	7
Saīsinājumi.....	9

Ievads

Finanšu izlūkošanas dienests ir izstrādājis vadlīnijas Likuma subjektiem politiski nozīmīgu personu, to ģimenes locekļu un ar tām cieši saistītu personu risku vadībai. PNP tiek uzskatītas par personām ar paaugstinātu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas risku atbilstoši to ietekmei publiskajā sektorā, kas var tikt izmantota privātā labuma gūšanai. Proti, pastāv paaugstināta iespējamība, ka PNP var izmantot Likuma subjektu (t. sk. finanšu iestāžu, azartspēļu organizētāju u.c.) pakalpojumus, lai legalizētu līdzekļus, kas iegūti noziedzīga nodarījuma rezultātā, piemēram, korupcijas rezultātā.

Ar PNP, to ģimenes locekļiem, vai ar PNP cieši saistītu personu NILL/TF/PF risku vadība ir būtisks posms katra Likuma subjekta NILL/TF/PF novēršanas iekšējās kontroles sistēmā. Vienlaikus jāņem vērā, ka uz PNP attiecināmajām prasībām ir preventīvs, nevis krimināltiesisks, raksturs un tās nav jāinterpretē kā negatīva rakstura pieņēmums par PNP iesaisti noziedzīgās darbībās. Atteikšanās no darījuma attiecībām ar personu, pamatojoties tikai uz PNP statusa konstatējumu, ir pretrunā NILL/TF/PF novēršanas tiesiskajam regulējumam.¹

Finanšu izlūkošanas dienests ir izstrādājis šīs vadlīnijas, lai Likuma subjekti, pamatojoties uz risku balstītu pieeju, varētu efektīvi pārvaldīt NILL/TF/PF riskus, kas izriet no darījuma attiecībām ar PNP vai PNP ģimenes locekļiem, vai ar PNP cieši saistītām personām un piemērot atbilstošus klienta izpētes pasākumus. Šīm vadlīnijām ir informatīva nozīme un tās ir izstrādātas, lai tiktu izmantotas kā papildus vadības rīks.

1. PNP: Jēdziena skaidrojums

- 1.1. Uzsākot darījuma attiecības ar klientu, Likuma subjektam, veicot uz risku novērtējumu balstītus pasākumus, nepieciešams noskaidrot, vai klients vai tā patiesā labuma guvējs ir PNP vai PNP ģimenes loceklis, vai ar PNP cieši saistīta persona.² Šie jēdzieni – PNP, PNP ģimenes loceklis un ar PNP cieši saistīta persona – definēti Likuma 1. pantā.
- 1.2. Politiski nozīmīga persona ir persona, kura Latvijas Republikā, citā dalībvalstī vai trešajā valstī ieņem vai ir ieņēmusi nozīmīgu publisku amatu, tai skaitā valsts varas augstākā amatpersona, valsts administratīvās vienības (pašvaldības) vadītājs, valdības vadītājs, ministrs (ministra vietnieks vai ministra vietnieka vietnieks, ja attiecīgajā valstī ir šāds amats), valsts sekretārs vai cita augsta līmeņa amatpersona valdībā vai valsts administratīvajā vienībā (pašvaldībā), parlamenta deputāts vai līdzīgas likumdošanas struktūras loceklis, politiskās partijas vadības struktūras (valdes) loceklis, konstitucionālās tiesas, augstākās tiesas vai cita līmeņa tiesas tiesnesis (tiesu institūcijas loceklis), augstākās revīzijas (audita) iestādes padomes vai valdes loceklis, centrālās bankas padomes vai valdes loceklis, vēstnieks, pilnvarotais lietvedis, bruņoto spēku augstākais virsnieks, valsts kapitālsabiedrības padomes vai valdes loceklis, starptautiskas organizācijas vadītājs (direktors, direktora vietnieks) un valdes loceklis vai persona, kas šajā organizācijā ieņem līdzvērtīgu amatu.³
- 1.3. Sniegtais **amatu uzskaitījums nav izsmeļošs** un nav uzskatāms par pilnīgu. Arī FATF, sniedzot PNP definīcijas skaidrojumu, amatu uzskaitījumu sniedz vienīgi kā piemēru.⁴ Attiecīgi Likuma subjektam, balstoties uz savu NILL/TF/PF risku novērtējumu, **jādefinē tie politiski nozīmīgie amati, kuri piešķir klientam PNP statusu** un no tā izrietošās klienta izpētes prasības. Likuma subjekta definētais politiski nozīmīgo amatu saraksts nedrīkst būt šaurāks par Likumā noteikto neizsmeļošo uzskaitījumu. Šajā sakarā jāievēro, ka, sniedzot pakalpojumus personām no citām valstīm, būtiski ņemt vērā, ka dažādās valstīs amatu nosaukumi un to ietekme var atšķirties, ņemot vērā attiecīgās valsts tiesību sistēmu un juridiskās tradīcijas. Attiecīgi sniedzot pakalpojumus personām no ārvalstīm, jāidentificē

¹ 4. NILLTFN Direktīvas preambulas 33. apsvērumš.

² Likuma 25. panta pirmā daļa.

³ Likuma 1. panta pirmā daļas 18. punkts.

⁴ The FATF Recommendations, p. 123. Pieejams: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF%20Recommendations%202012.pdf>.

politiski nozīmīgie amati arī konkrētajās ārvalstīs, ņemot vērā, piemēram, atšķirības starp politiski nozīmīgiem amatiem Latvijā un federatīvās valstīs.

- 1.4. Nosakot politiski nozīmīgu amatu sarakstu, Likuma subjektam jāņem vērā ar konkrētajiem amatiem saistītie riski, kas galvenokārt skatāmi politiskās korupcijas fenomena kontekstā. Politiska korupcija pastāv tad, kad augstākās valsts amatpersonas pieņem likumus vai izstrādā un ievieš politiku savās privātajās interesēs, proti, lai noturētos pie varas, vairotu bagātību vai palielinātu ietekmi. Korupcija visbiežāk notiek tur, kur sastopas valsts un privātais sektors. Korupcija ir kukuļošana vai jebkura cita valsts amatpersonas rīcība, kas vērsta uz to, lai, izmantojot dienesta stāvokli, savas pilnvaras vai pārsniedzot tās, iegūtu nepelnītu labumu sev vai citām personām.⁵
- 1.5. Attiecīgi Likuma subjektam **klienta izpētes anketā ir jāuzskaita visi iekšējās kontroles sistēmā definētie amati**, lai klients spēj atbildēt, vai klients ir PNP Likuma subjekta izpratnē. Vienlaikus klientam jābūt iespējai ierakstīt citu, Likuma subjektu nedefinētu amatu, ja klients uzskata sevi par PNP, kuras amats nav definēts Likuma subjekta iekšējās kontroles sistēmā. Šajā sakarā jāievēro, ka, sniedzot pakalpojumus personām no citām valstīm, būtiski ņemt vērā, ka dažādās valstīs amatu nosaukumi un to ietekme var atšķirties, ņemot vērā attiecīgās valsts tiesību sistēmu un juridiskās tradīcijas.
- 1.6. Par PNP ir atzīstama persona, kura **ieņem vai ir ieņēmusi nozīmīgu publisku amatu**, proti, persona, kura ieņem augstākā līmeņa amatu. PNP definīcijas nolūks nav aptvert personas, kuras ieņem zemākā vai vidējā ranga amatus.⁶ Vienlaikus nepieciešams ņemt vērā, ka personas, kas ieņem zemākā vai vidējā ranga amatus, var darboties PNP interesēs, lai tās izvairītos no NILL/TF/PF novēršanas pasākumiem. Līdz ar to personai piešķirtās mazāk nozīmīgās publiskās funkcijas nepieciešams ņemt vērā kā klienta riska faktoru kopējā dārijuma attiecību riska novērtējumā.⁷

2. PNP ģimenes loceklis un ar PNP cieši saistīta persona: jēdzienu skaidrojums

- 2.1. Apzinoties savu statusu uz papildus izpētes pasākumus, kas Likuma subjektiem jāpiemēro attiecībā uz PNP, korumpētie ierēdņi un citas politiski nozīmīgus amatus ieņemošas personas var meklēt slēptas metodes personīgā labuma gūšanai un aktīvu kontrolei, vienlaicīgi saglabājot kontroli pār noziedzīgajiem aktīviem. Šo mērķu realizācijai PNP var izmantot ģimenes locekļus vai citas cieši saistītas vai pietuvinātas personas. Līdz ar to PNP ģimenes locekļu un ar PNP cieši saistītu personu attiecībā piemērojamas tādas pašas izpētes un uzraudzības prasības, kā uz PNP.
- 2.2. Politiski nozīmīgas personas ģimenes loceklis ir persona, kura ir politiski nozīmīgas personas:
 - a) laulātais vai laulātajam pielīdzināma persona. Persona par laulātajam pielīdzināmu personu uzskatāma tikai tad, ja attiecīgās valsts likumi tai nosaka šādu statusu;
 - b) bērns vai politiski nozīmīgas personas laulātā vai laulātajam pielīdzināmas personas bērns, viņa laulātais vai laulātajam pielīdzināma persona;
 - c) vecāks, vecvecāks vai mazbērns;
 - d) brālis vai māsa.⁸

⁵ Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 1. panta pirmā daļa.

⁶ The FATF Recommendations, p. 123. Pieejams: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF%20Recommendations%202012.pdf>.

⁷ The FATF Guidance: politically exposed persons (recommendations 12 and 22), p.10. Pieejams: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/Guidance-PEP-Rec12-22.pdf>.

⁸ Likuma 1. panta pirmā daļas 18.¹ punkts.

- 2.3. Ņemot vērā PNP ģimenes locekļa definīcijas saturu, Likuma subjektam var būt nepieciešams paplašināt to personu loku, kas pēc būtības uzskatāmas par ģimenes locekļiem, bet formāli neietilpst ģimenes locekļu uzskaitījumā (piemēram, faktiskās kopdzīves partneri). PNP ģimenes locekļu definīcijā ietvertais izsmeljošais uzskaitījums jāņem vērā arī, sniedzot pakalpojumus personām no valstīm, kuru kultūras tradīcijas un ģimenes modeļi nav raksturīgi Latvijas Republikai.
- 2.4. Ar politiski nozīmīgu personu cieši saistīta persona ir fiziskā persona, par kuru ir zināms, ka:
- a) personai ir darījuma attiecības ar PNP;
 - b) personai ir citas ciešas attiecības ar PNP;
 - c) persona ir akcionārs vai dalībnieks vienā un tajā pašā komercsabiedrībā ar PNP;
 - d) fiziskā persona, kura ir vienīgā tāda juridiska veidojuma īpašnieks, par ko ir zināms, ka tas faktiski izveidots PNP labā.⁹
- 2.5. Būtiski uzsvērt, ka "darījuma attiecības" 2.3.a) punkta izpratnē nav "darījuma attiecības" Likuma 1. panta pirmās daļas 3. punkta izpratnē. "Darījuma attiecības" ar PNP cieši saistītas personas noteikšanas kontekstā ir skatāmas politiskās korupcijas fenomenā kontekstā, t.i., vai personas "darījuma attiecībām" ar PNP piemīt korupcijas riski. Šajā sakarā jāņem vērā šo "darījuma attiecību" mērķis un PNP regulējuma mērķis.
- 2.6. Likuma subjektam, 2.3.b) punkta kontekstā piepildot jēdzienu "citas ciešas attiecības" ar saturu, jāņem vērā, ka tās neatbilst 2.3.a) punktā, 2.3.c) punktā un 2.3.d) punktā minētajiem kritērijiem. Jēdziens "citas ciešas attiecības" saprotams kā tādas attiecības, kas var kalpot par pamatu, lai PNP ar šīs personas palīdzību slēptu publiskās varas ļaunprātīgu izmantošanu privātā labuma gūšanai. Proti, par tādām personām, kas cieši saistītas ar PNP, tiek uzskatītas personas ārpus ģimenes loka (piemēram, draugi, draudzenes, mīļākās, mīļākie), ar PNP vienā politiskajā partijā, sabiedriskajā organizācijā, arodbiedrībā esoši prominenti locekļi (angļu valodā – *prominent members*), piemēram, sabiedrībā plaši pazīstamas personības.¹⁰ Vienlaikus par "ciešām attiecībām" uzskatāmas faktiskās kopdzīves attiecības, kad faktiskās kopdzīves partneris netiek pielīdzināts laulātajam un tas formāli neiekļaujas ģimenes locekļa definīcijā, jo attiecīgās valsts likumi tam nenosaka šādu statusu. Šajā kontekstā svarīgākais kritērijs ir "ciešu attiecību" pastāvēšanas fakts, kas var būt par pamatu, lai PNP ar šīs personas palīdzību slēptu publiskās varas izmantošanu privātā labuma gūšanai.

3. Statusa noskaidrošana

- 3.1. **1. metode: Klienta izpētes process (anketēšana):** Galvenā PNP, PNP ģimenes locekļa un ar PNP cieši saistītas personas statusa noskaidrošanas metode ir klienta izpēte, veicot klienta izpētes pasākumus atbilstoši Likuma 11.¹ panta prasībām. Klienta izpētes procesa ietvaros tiek iegūti dati par klienta darba vietu un amatu, kā arī tiek uzdots tiešs jautājums par to, vai klients atbilst PNP, PNP ģimenes locekļa vai ar PNP cieši saistītas personas statusam. Likuma subjekts klienta izpētes anketā uzskaita visus iekšējās kontroles sistēmā definētos politiski nozīmīgos amatus, kuri piešķir klientam PNP statusu.
- 3.2. **2. metode: Klienta pārbaude datu bāzēs:** Likuma subjekts veic klienta pārbaudi komerciālās PNP datu bāzēs. Šī pārbaude veicama vienlaicīgi ar klienta izpētes procesu. Likuma subjekts nevar pajauties, ka komerciālās datu bāzēs apkopota informācija par visām PNP, PNP ģimenes locekļiem un ar PNP cieši saistītām personām. Fakts, ka persona nav iekļauta komerciālā datu bāzē kā PNP, PNP ģimenes loceklis vai ar PNP cieši saistīta persona, nevar būt par pamatu Likuma subjekta pieņēmumam, ka klients nav atzīstams par PNP, PNP ģimenes locekli vai ar PNP cieši saistītu personu. Komerciālās datu bāzes ir vienīgi papildu informācijas avots finanšu iestādei.

⁹ Likuma 1. panta pirmā daļas 18.² punkts.

¹⁰ The FATF Guidance: politically exposed persons (recommendations 12 and 22), p.12. Pieejams: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/Guidance-PEP-Rec12-22.pdf>.

- 3.3. Likuma subjekts veic klienta pārbaudi arī publiskās datu bāzēs. Attiecībā uz klientiem – Latvijas rezidentiem – pārbaude obligāti veicama Valsts ieņēmumu dienesta politiski nozīmīgu personu datu bāzē (darbība tiks uzsākta 2019. gada beigās), kā arī, piemēram, valsts amatpersonu deklarāciju datu bāzēs. Vairumā Eiropas Savienību dalībvalstu amatpersonām pastāv pienākums deklarēt savus ienākumus, īpašumus un ģimenes locekļus un šī informācija ir publiski pieejama. Līdz ar to Likuma subjekts var izmantot minētās datu bāzes ne tikai, lai pārbaudītu, vai klients vai klienta patiesais labuma guvējs nav atzīstams par PNP, PNP ģimenes locekli vai ar PNP cieši saistītu personu, bet arī lai izvērtētu šīs personas uzrādītos ienākumus kontekstā ar klienta izpētes rezultātā iegūto informāciju. Vienlaikus jāņem vērā, ka dažādās valstīs var būt atšķirīgas prasības attiecībā uz personu loku, uz kuru attiecas ienākumu deklarēšanas pienākums, kā arī atšķirīgas prasības par deklarācijā iekļaujamo informāciju.
- 3.4. **3. metode: Klienta pārbaude internetā un masu mediju informācijas resursos:** Pamatojoties uz klienta risku, papildus pārbaude klienta izpētes procesam var notikt interneta mediju telpā, piemēram, klienta sniegto datu verifikācijai par amatu un nodarbošanos. Kamēr informācija par PNP ģimenes locekļiem un ar PNP cieši saistītām personām var nebūt iekļauta datu bāzēs, tā mēdz būt plaši atspoguļota presē. Vienlaikus jāņem vērā, ka interneta un masu mediju resursos atspoguļotā informācija ne vienmēr var būt visaptveroša un uzticama.
- 3.5. Likuma subjektam, veicot PNP, PNP ģimenes locekļa un ar PNP cieši saistītas personas statusa noskaidrošanas pasākumus, visos gadījumos jāpiemēro 1. metode un 2. metode, bet gadījumos, kad klientam ir augsts risks, arī 3. metode.

4. Izpēte un darījumu uzraudzība

- 4.1. Uzsākot un uzturot darījuma attiecības vai veicot gadījuma rakstura darījumu ar klientu — PNP, PNP ģimenes locekli vai ar PNP cieši saistītu personu, Likuma subjekts veic klienta padziļinātu izpēti.¹¹ Šī Likuma prasība izpildāma neatkarīgi no tā, kurā valstī attiecīgā persona ieņem vai ir ieņēmusi nozīmīgu publisku amatu.
- 4.2. Gadījumos, kad Likuma subjekts, veicot PNP, PNP ģimenes locekļa un ar PNP cieši saistītas personas statusa noskaidrošanas pasākumus, noskaidro, ka šāds statuss personai ir piemītis vēsturiski (piemēram, klients ir bijis kādas valsts parlamenta deputāts pirms 5 gadiem), Likuma subjekts veic šāda klienta padziļinātu izpēti. Darījumu attiecību laikā ar PNP, PNP ģimenes locekli un ar PNP cieši saistītu personu tās statusa ilgums un izmaiņas nosakāmi atbilstoši šo vadlīniju 5. nodaļai.
- 4.3. Likuma subjekts nav tiesīgs noteikt vispārējās vai vienkāršotās klientu izpētes prasības PNP, PNP ģimenes loceklim vai ar PNP cieši saistītai personai, taču Likuma subjekts iekšējās kontroles sistēmā var noteikt dažādus klientu padziļinātās izpētes pasākumus un to regularitāti, ja Likuma subjekts konstatē risku paaugstinošus vai pazeminošus faktoros. Piemēram, risku paaugstinošs faktors ir augsts korupcijas līmenis valstī, kurā attiecīgā PNP ieņēma politiski nozīmīgu amatu.
- 4.4. Likuma subjekts — juridiskā persona – saņem augstākās vadības piekrišanu pirms darījuma attiecību uzsākšanas, ja pirms darījuma attiecību uzsākšanas vai darījuma attiecību laikā tiek konstatēts, ka klients vai tā patiesais labuma guvējs ir PNP vai PNP ģimenes loceklis, vai ar

¹¹ Likuma 22. panta otrās daļas 2. punkts.

PNP cieši saistīta persona.¹² Šīs prasības izpilde atkarīga no juridiskās personas lieluma, struktūras un darbības rakstura. Prasības mērķis ir nodrošināt, ka pēc iespējas lielāks valdes locekļu skaits ir informēti par darījuma attiecībām ar PNP, PNP ģimenes locekli vai ar PNP cieši saistītu personu un juridiskā persona neuzsāk sadarbību ar šīm personām, ja nav izveidota atbilstoša iekšējās kontroles sistēma.

- 4.5. Likuma subjekta — juridiskās personas – iekšējās kontroles sistēmā jānosaka, kas pieņem gala lēmumu par sadarbības uzsākšanu vai neuzsākšanu ar PNP, PNP ģimenes locekli vai ar PNP cieši saistītu personu. Visos gadījumos pieņemtie lēmumi un tajos ietvertie apsvērumi par sadarbības uzsākšanu vai neuzsākšanu ir jādokumentē.
- 4.6. Likuma subjekts veic un dokumentē uz risku novērtējumu balstītus pasākumus, lai noteiktu klienta un tā patiesā labuma guvēja līdzekļu izcelsmi un materiālo stāvokli raksturojošas labklājības izcelsmi, ja pirms darījuma attiecību uzsākšanas vai darījuma attiecību laikā tiek konstatēts, ka klients vai tā patiesais labuma guvējs ir PNP vai PNP ģimenes loceklis, vai ar PNP cieši saistīta persona.¹³
- 4.7. Likuma subjekts, uzturot darījuma attiecības ar PNP vai PNP ģimenes locekli, vai ar PNP cieši saistītu personu, pastāvīgi uzrauga klienta veiktos darījumus. Izvērtējot risku, kas piemīt darījuma attiecībām ar PNP, PNP ģimenes locekli vai ar PNP cieši saistītu personu, ir jāņem vērā vismaz šādi riska faktori:
- a) vai personai ir biznesa intereses, kas ir saistītas ar personas publiskajām funkcijām;
 - b) vai persona ir iesaistīta publisko iepirkumu procesos un tai ir būtiska ietekme uz svarīgāko lēmumu pieņemšanu;
 - c) vai persona ir no valsts, kurai FATF vai Eiropas Savienība ir identificējusi būtiskas stratēģiskas nepilnības NILL/TF/PF novēršanas sistēmā;
 - d) vai persona ir no valsts, par kuru ir zināms, ka tajā pastāv augsts korupcijas līmenis;
 - e) vai persona realizē publiskās funkcijas sektorā, kurš ir pakļauts augstam korupcijas riskam (piemēram, būvniecība, aizsardzības joma, azartspēles u.c.);
 - f) vai persona pilda publiskās funkcijas, kuru ietvaros tā var ietekmēt NILL/TF/PF novēršanas, kā arī pretkorupcijas sistēmas funkcionēšanu (piemēram, valdības vadītājs, par jomu atbildīgais ministrs u.c.).

5. Statusa ilgums un izmaiņas

- 5.1. Likuma subjekts, pamatojoties uz riska novērtējumu, var izbeigt piemērot klientu padziļināto izpēti PNP, PNP ģimenes loceklim un ar PNP cieši saistītai personai, ja:
- a) PNP nomirst;
 - b) PNP neieņem nozīmīgu publisku amatu vismaz 12 mēnešus un tās darījuma attiecības vairs nerada paaugstinātu NILL risku.¹⁴
- 5.2. Likuma subjektam vienmēr ir jāveic riska novērtējums, lai saprastu, vai darījuma attiecības ar konkrēto personu vairs nerada paaugstinātu NILL risku, bet Likuma subjektam neatkarīgi no riska novērtējuma vienmēr ir pienākums saglabāt PNP, PNP ģimenes locekļa vai ar PNP cieši saistītas personas statusu vismaz 12 mēnešus pēc tam, kad PNP vairs neieņem nozīmīgu publisku amatu.
- 5.3. Izvērtējot termiņu, uz kādu personai nepieciešams saglabāt PNP, PNP ģimenes locekļa vai ar PNP cieši saistītas personas statusu, ņem vērā vismaz šādus riska faktorus:
- a) ietekmes līmeņa, kādu persona vēl joprojām var saglabāt, ilgumu un ietekmi, kādu persona īstenoja, pildot nozīmīgu publisku amatu;

¹² Likuma 25. panta trešās daļas 1. punkts.

¹³ Likuma 25. panta trešās daļas 2. punkts.

¹⁴ Likuma 25. panta piektā daļa.

- b) vai personas iepriekšējā darbība ir kādā veidā saistīta ar personas darbību, ko tā veic pēc nozīmīga publiska amata atstāšanas.
- 5.4. PNP, PNP ģimenes locekļa vai ar PNP cieši saistītas personas statusa atcelšana nevar notikt automātiski; šāds lēmums pieņemams augstākās vadības līmenī šo vadlīniju 4.4. punkta izpratnē. Attiecībā uz ārvalstu PNP, ārvalstu PNP ģimenes locekļiem vai ar ārvalstu PNP cieši saistītām personām statusa atcelšanai pievēršama pastiprināta uzmanība, jo Likuma subjektam pastāv objektīvi šķēršļi, noskaidrojot ietekmes līmeni, kādu persona var saglabāt attiecīgajā valstī.
- 5.5. Likuma subjektam jāapzinās, ka PNP, PNP ģimenes locekļa vai ar PNP cieši saistītas personas statusa atcelšana rada papildus riskus, proti, ka tieši pēc amata pamešanas korumpēts ierēdnis var sākt izmantot noziedzīgi iegūtos labumus vai veikt NILL. Šādos gadījumos Likuma subjekts PNP, PNP ģimenes locekļa vai ar PNP cieši saistītas personas statusu klientam var saglabāt neierobežotu laiku.
- 5.6. Likuma subjekta iekšējās kontroles sistēma, pamatojoties uz risku novērtējumu, nodrošina iespēju konstatēt, ka klients, kas, uzsākot darījuma attiecības, nav PNP, PNP ģimenes loceklis vai ar PNP cieši saistīta persona, par tādu kļūst pēc darījuma attiecību uzsākšanas.¹⁵
- 5.7. Šīs prasības kontekstā nav pietiekami, ja Likuma subjekts veic klienta un klienta patiesā labuma guvēja atbilstības pārbaudi PNP, PNP ģimenes locekļa vai ar PNP cieši saistītas personas statusam vienīgi darījuma attiecību uzsākšanas ietvaros. Balstoties uz riska novērtējumu, nepieciešams periodiski pārbaudīt esošo klientu bāzi, lai pārlicinātos, ka klients vai klienta patiesais labuma guvējs nav ieguvis PNP, PNP ģimenes locekļa vai ar PNP cieši saistītas personas statusu darījuma attiecību laikā. Nosakot klientu datu bāzes pārbaudes pasākumus un regularitāti, Likuma subjekts ņem vērā klienta darījuma attiecībām piemītošo riska līmeni.

¹⁵ Likuma 25. panta otrā daļa.

Saīsinājumi

4. NILLTFN Direktīva – 2015. gada 20. maija Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva (ES) 2015/849 par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 684/2012 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/60/EK un Komisijas Direktīvu 2006/70/EK

ES – Eiropas Savienība

FATF – Finanšu darījumu darba grupa (*Financial Action Task Force*)

Likums – Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums

NILL – Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija

PF - Proliferācijas finansēšana

PNP – Politiski nozīmīga persona

TF - Terorisma finansēšana